

GYŰLÖLET-BŰNCSELEKMÉNYEK
ELLENI MUNKACSOPORT

Galuska-Tomsits László
r. ezredes, rendőrségi főtanácsos, kapitányságvezető

Budaörsi Rendőrkapitányság
2040 Budaörs, Pf. 5.
budaorsrk@pest.police.hu

Tárgy: kérelem bűncselekmény helyes minősítésére Sz. Attila ügyében

Tisztelt Kapitány Úr!

A Rendőrség honlapján¹ keresztül jutott tudomásunkra, hogy őrizetbe vették azt a 40 éves férfit, aki 2015. szeptember 4-én a kora délutáni órákban lépett oda az M1-M7 autópályák közös szakaszának Győr felé vezető oldalán egy kisbuszhoz: *„A járművet vezető nő és utasa néhány perccel korábban az autópályán gyalogosan közlekedő illegális bevándorlók közül több személyt vett fel. Sz. Attila a sértetteket és a buszban ülő illegális bevándorlókat is sértegette, becsmérelte, trágár szavakkal illette és hangosan szidalmazta őket. Miközben kiabált, a kisbusz oldalát többször megütötte és arra szólította fel az illegális bevándorlókat, hogy szálljanak ki a járműből, de ha ez nem tetszik nekik, akkor kilátásba helyezte, hogy kézigránátot dob az utastérbe. ²Ezt követően a helyszínről egy külföldi forgalmi rendszámú személyautóval hajtott el.”*

A média híradása szerint az elkövető azt kiabálta a gépjárműt vezető hölgyre és társára, mielőtt további, a gépjárműben szállított menekülteket is érintő, életveszélyes fenyegetéseket tett, hogy *„Segítesz egy menekült családot? Megöllek!”*.

Az elkövető őrizetbe vételével a Gyűlölet-bűncselekmények elleni Munkacsoport tagszervezetei természetesen egyetértenek, ugyanakkor aggályok merültek fel a bűncselekmény helyes minősítése tekintetében, hiszen a rendőrségi tájékoztatás szerint Sz. Attila ellen **garázdaság büntetének megalapozott gyanúja miatt** indult büntetőeljárás. A tudomásunkra jutott, fenti információk egyértelművé teszik az elkövető előítéletes motivációját a menekültek csoportjával szemben. Támadása háttérben az autót vezető nőhöz vagy társához kapcsolódó személyes konfliktus minden bizonnyal nem állt, a bűncselekmény elkövetése során a gyanúsítottat a menekülőkkel szembeni előítélet vezérelte.

A 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről kiemelt büntetőjogi védelmet biztosít többek között a nemzeti, etnikai, faji, vallási csoporthoz vagy a lakosság egyes csoportjaihoz tartozó áldozatok számára a **közösség tagja elleni erőszak** tényállásával:

216. § (1) *Aki más valamely nemzeti, etnikai, faji, vallási csoporthoz vagy a lakosság egyes csoportjaihoz tartozása vagy vélt tartozása, így különösen fogvatékokossága, nemi identitása, szexuális irányultsága miatt olyan, kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy az adott csoport tagjában riadalmat keltsen, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*

(2) *Aki mást valamely nemzeti, etnikai, faji, vallási csoporthoz vagy a lakosság egyes csoportjaihoz tartozása vagy vélt tartozása, így különösen fogvatékokossága, nemi identitása, szexuális irányultsága miatt bántalmaz, illetve erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön, egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*

¹ <http://www.police.hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/bunugyek/a-budaorsi-rendorok-egy-40-eves-ferfit-vettek>

² Id. pl.: <http://index.hu/belfold/2015/09/09/elkaptak-a-menekulteket-ocsarolo-porschest/>

Az elkövető erőszakos magatartást tanúsított, amely alkalmas volt arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen (misperint a bűncselekmény a Btk. 339. § alapján lenne minősíthető), és ezt a magatartást a **sértettek lakosság bizonyos csoportjához, nevezetesen a menekültek, bevándorlók csoportjához való tartozása miatt** tanúsította, ezzel súlyosabb bűncselekményt megvalósítva. A közösség tagja elleni erőszak (1) bekezdés szerinti, garázda magatartással megvalósuló alakzata ráadásul nem kíván meg erőszakos magatartást, az elkövető motívuma miatt ennek ellenére súlyosabban minősül, mint a garázdaság vétsége (utóbbi szubszidiárius bűncselekmény, így halmazatban egymással nem állapíthatók meg).

Ezen túlmenően a gyanúsított nem pusztán riadalmat, megbotránkozást keltett, hanem fenyegetéssel kényszerítette az áldozatok egyik csoportját arra, hogy kiszálljanak a gépjárműből. A fenyegetés olyan súlyos hátrány kilátásba helyezése, ami alkalmas arra, hogy a megfenyegetettben komoly félelmet keltsen. Az a fenyegetés, hogy ha a felhívásának nem tesznek eleget, a terhelt kézigránátot dob a kocsiba, nyilvánvalóan kimeríti a Btk. fenyegetés fogalmát. Ennek alapján a **Btk. 216. § (2)** válik alkalmazhatóvá, az elkövetővel szemben fennáll a megalapozott gyanú, hogy a **közösség tagja elleni erőszak tényállásának második, kényszerítéssel alapesetét** valósította meg.

Álláspontunk szerint a gyanúsított cselekménye a gépjárművet vezető nő és társa ellen is közösség tagja elleni erőszakként minősítendő, figyelemmel arra, hogy a menekülőket segítő önkéntesek csoportjához tartoztak, azaz kizárólag azért érte őket sérelem, mert a Btk. 216. szakasza által védett csoporthoz tartozó személyekkel voltak kapcsolatban.³ A lábjegyzetben hivatkozott EBESZ ügyészségi útmutatóval összhangban a magyar ügyészségi protokoll a gyűlölet motiválta bűncselekmények miatt folytatott büntetőeljárásokban (csatolva mellékletként) is kimondja (ld. 14. oldal), hogy „Az elkövetők a sértetteket gyakran nem személyes identitásuk miatt célozzák meg, hanem mert kapcsolatban állnak, vagy befogadottjai társulásnak vagy csoportnak, amellyel szemben az elkövetők előítéletesek.”

Kérjük, hogy a fenti érvelés alapján változtassák meg a cselekmény minősítését és hatáskör hiányában helyezték át az ügyet a Pest Megyei Rendőr-főkapitányságra a nyomozás folytatása érdekében. Várjuk szíves visszajelzésüket döntésükről e-mailben (eszter.kirs@helsinki.hu) vagy postán a Magyar Helsinki Bizottság címén (1242 Budapest, Pf. 317.).

Budapest, 2015. szeptember 14.

Együttműködését előre is megköszönve, tisztelettel:

a Gyűlölet-bűncselekmények Elleni Munkacsoport nevében Dr. Kirs Eszter, Magyar Helsinki Bizottság

Melléklet: Ügyészségi protokoll a gyűlölet motiválta bűncselekmények miatt folytatott büntetőeljárásokban az OSCE ODIHR 2010-ben készült munkaanyagának ajánlásai alapján

³ Az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Irodájának iránymutatását lásd erről: *Prosecuting Hate Crimes – A practical guide* (OSCE ODIHR, 2014), 35. o.
<http://www.osce.org/odihr/prosecutorsguide?download=true>